

Аналітичний звіт

за результатами вивчення інформації щодо створення об'єднаної територіальної громади за участі села Загвіздя

**Виконаний з власної ініціативи
Стасюком Миколою для вивчення
питань ОТГ**

**Загвіздя
2018**

ЗМІСТ

ВСТУП	3
Хронологія створення Загвіздянської ОТГ	4
1. Законодавча база створення об'єднаних територіальних громад в Україні	6
1.1. Правові засади бюджетного процесу та міжбюджетні відносини в ОТГ	8
1.2. Повноваження об'єднаних територіальних громад	11
2. Стан соціально-економічного розвитку громад	12
2.1 Аналіз бюджету Загвіздянської ОТГ	12
2.2. Демографічні показники	15
2.2.1. Структура населення	15
2.2.2. Густота населення	15
2.3. Оцінка фінансової спроможності громад	16
3. Рівень доступності та інфраструктура освітніх закладів	18
4. Представництво депутатів в радах ОТГ	19
5. Інфраструктурний потенціал	20
6. SWOT-аналіз: сильні і слабкі сторони, можливості і загрози потенційних ОТГ	21

ВСТУП

1 квітня 2014 року Кабінет Міністрів України своїм розпорядженням ухвалив Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, що створило передумови для початку реформи децентралізації. 5 лютого 2015 року було ухвалено Закон «Про добровільне об'єднання територіальних громад», і процес утворення об'єднаних територіальних громад (далі по тексту - ОТГ) стартував в Україні досить активно.

Загвіздя та Підлісся, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.10.2015 № 1077-р «Про затвердження перспективного плану формування територій громад Івано-Франківської області» віднесені до Івано-Франківської ОТГ з адміністративним центром у м. Івано-Франківськ та віддалені від адміністративного центру на 2 км та 6 км відповідно, що повністю відповідає Методиці формування спроможних територіальних громад, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 8 квітня 2015 р. № 214.

Регіональною робочою групою з формування перспективного плану області тричі не підтримано внесення змін в перспективний план щодо створення Загвіздянської ОТГ (протоколи від 15 липня 2016 року, 10 серпня 2016 року та 13 квітня 2017 року), мотивуючи не відсутністю фінансової спроможності, а повною невідповідністю Методиці.

Але не зважаючи на те, що створення такої ОТГ не підтримано, процес об'єднання знову був запущений у листопаді 2016 року та завершений у грудні 2017 року.

Хронологія створення Загвзідянської ОТГ

01.11.2016 року – сільський голова Загвзідя видав розпорядження №90/1 «Про ініціювання добровільного об'єднання територіальних громад сіл Підлісся та Загвзідя».

04.11.2016 року – на найближчій 10-ій сесії (2-ге засідання) 7-го демократичного скликання Загвзідянська сільська рада прийняла рішення «Про затвердження порядку проведення громадських обговорень з питань добровільного об'єднання територіальних громад».

06.11.2016 року – відбулись громадські обговорення на яких, згідно протоколу, 160 людей одноголосно підтримали ініціативу сільського голови Загвзідя.

11.11.2016 року – на 11-ій сесії 7-го демократичного скликання Загвзідянська сільська рада прийняла рішення «Про надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад» згідно з яким 14.11.2016 року сільський голова Загвзідя звернувся листом №342/1 від 14.11.2016 до Підліської сільської ради з пропозицією про добровільне об'єднання територіальних громад.

15.11.2016 року – голова Підліської сільської ради видала розпорядження №63а «Про вивчення пропозиції щодо добровільного об'єднання територіальних громад та її громадське обговорення».

17.11.2016 року – на 10-ій сесії 7-го демократичного скликання Підліською сільською радою було прийняте рішення «Про затвердження порядку проведення громадських обговорень з питань добровільного об'єднання територіальних громад».

19.11.2016 року – відбулись громадські обговорення в с. Підліссі, на яких згідно протоколу абсолютна більшість 120 чол. Зі 120 присутніх (5 утримались) проголосували «ЗА» прийняття пропозиції сільського голови Загвзідя.

21.11.2016 року – на 10-ій сесії 7-го демократичного скликання (2-ге засідання) Підліською сільською радою було прийняте рішення «Про надання згоди на добровільне об'єднання територіальних громад та делегування представника до спільної робочої групи».

22.11.2016 року – сільським головою Загвзідя було видане розпорядження №93 «Про утворення спільної робочої групи з підготовки проектів рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад».

25.11.2016 року – сільським головою Загвзідя було видане розпорядження №94 «Про проведення громадського обговорення проекту рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад».

25.11.2016 року – сільським головою Підлісся було видане розпорядження №65а «Про проведення громадського обговорення проекту рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад».

26.11.2016 року – відбулось громадське обговорення у с. Загвзідя на якому одноголосно 200 чол. проголосували «ЗА» погодження проекту рішення про добровільне об'єднання.

Цитата з виступу Дмитра Шкаврїтка (взято з протоколу):

«...на роз'яснення експертів Мінрегіону ми порушили алгоритм добровільного об'єднання громад, тому було запропоновано нам пройти повторно процедуру об'єднання. На останній сесії Загвзідянської сільської ради на роз'яснення Мінрегіону було прийнято рішення скасувати всі попередні рішення, які не відповідають алгоритму добровільного об'єднання громад... Щоб не отримати статус неспроможної ОТГ потрібно, щоб ОДА внесла зміни до перспективного плану...Хоча ризики залишитися однією сільською радою великі»

27.11.2016 року – відбулось громадське обговорення у с. Підлісся на якому одноголосно 150 чол. проголосували «ЗА» схвалення проекту рішення про добровільне об'єднання.

Цитата з виступу Білогубка Любомира (взято з протоколу):

« ... Місту Івано-Франківську нічого в сусідніх селах крім землі не потрібно, в разі об'єднання з містом, Загвіздя отримає масову забудову у вигляді «Калинова Слобода-2» а село Підлісся кладовище. Розвитку села не буде, тому що міському населенню не зрозуміти ніколи сільське населення...»

Цитата з виступу Царука Василя (взято з протоколу):

«...при прийнятті остаточного рішення про об'єднання, необхідно також передбачити фінансові взаємовідносини між громадами. Щоб не отримати статус неспроможної ОТГ потрібно, щоб ОДА внесла зміни до перспективного плану...Хоча ризики залишитися однією сільською радою великі.»

28.11.2016 року – на 11-ій сесії 7-го демократичного скликання (засідання 2) Загвіздянською сільською радою було прийнято рішення «Про схвалення проекту рішення сільської ради «Про добровільне об'єднання громад» ».

28.11.2016 року – на 11-ій сесії 7-го демократичного скликання Підліською сільською радою було прийнято рішення «Про схвалення проекту рішення сільської ради «Про добровільне об'єднання громад» ».

Дальше проекти рішень обох сільрад подали в ОДА.

16.12.2016 року – ОДА видала розпорядження №876 «Про затвердження висновку щодо відповідності проектів рішень про добровільне об'єднання територіальних громад Конституції та законам України».

ОДА в черговий раз попередила нас, що Загвіздянська ОТГ не відповідає методиці і ризикує не отримати статус спроможної, оскільки така ОТГ поза перспективним планом. Сільський голова Загвіздя зупинився на цьому етапі, оскільки не був впевнений що ми станемо повноцінною ОТГ. Тому до прийняття остаточних рішень сільрадами про об'єднання діло не дійшло і питання відклалось майже на рік.

20.12.2017 року Підліська сільська рада прийняла остаточне рішення про об'єднання.

21.12.2017 року Загвіздянська сільська рада прийняла остаточне рішення про об'єднання (14-за, 4-утримались: Драганчук П.І., Ружанський В.В., Бурденюк В.І., Адамович Я.Я., 0 – проти).

27.12.2017 року - остаточні рішення обох сільрад подали в ОДА

11.01.2018 року ОДА листом звернулась з клопотанням до ЦВК про призначення перших виборів депутатів Загвіздянської сільської ради об'єднаної територіальної громади та Загвіздянського сільського голови Тисменицького району Івано-Франківської області.

16.02.2018 ЦВК видає постанову про призначення виборів депутатів Загвіздянської сільської ради Тисменицького району Івано-Франківської області та Загвіздянського сільського голови Тисменицького району Івано-Франківської області.

1. Законодавча база створення об'єднаних територіальних громад в Україні

Офіційними документами, що чітко регламентують форми реалізації децентралізації, є:

- Закон України “Про добровільне об'єднання територіальних громад” № 157-19 від 05.02.15р.
- Бюджетний кодекс України
- Методика формування спроможних територіальних громад, затверджена Постановою КМУ № 214 від 08.04.15р.

Саме ці документи визначають основні етапи, умови та, власне, процес добровільного об'єднання територіальних громад, а також функції та обов'язки, які набудуть об'єднані територіальні громади, і фінанси, які будуть надані для їх реалізації після завершення процедури об'єднання.

Закон про добровільне об'єднання територіальних громад

Базовими принципами об'єднання територіальних громад є конституційність та законність, добровільність, економічна ефективність, державна підтримка, прозорість, відкритість та відповідальність кожного учасника процесу добровільного об'єднання територіальних громад.

Важливо зазначити, що на сьогодні Закон передбачає вільний вибір самими територіальними громадами подальшого формату добровільного утворення нової об'єднаної територіальної громади з обов'язковим дотриманням вимог Закону та Методики формування спроможних територіальних громад, і не передбачає застосування принципу «примусовості» в прийнятті територіальними громадами відповідних рішень.

При цьому територіальна громада, приймаючи рішення про надання згоди на добровільне об'єднання чи не надання такої згоди, має реально оцінювати власні можливості щодо здатності самостійно вирішувати суспільні питання та забезпечувати належний рівень надання послуг у сфері освіти, охорони здоров'я, культури, соціального захисту тощо для задоволення потреб населення відповідної території.

Методика формування спроможних територіальних громад

Методика формування спроможних територіальних громад, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 08.04.15р. № 214, визначає механізм та умови формування спроможних територіальних громад, а також розроблення і схвалення перспективного плану формування територій громад.

Щодо статусу ОТГ, які утворилися в областях, де відсутні затверджені перспективні плани, або у разі, якщо територія відповідних громад не охоплена схемою перспективного плану

Територіальні громади, що об'єдналися в тих областях, де відсутні затверджені перспективні плани, або якщо територія відповідних громад не охоплена схемою перспективного плану, але з дотриманням процедур, передбачених Законом «Про добровільне об'єднання територіальних громад», можуть претендувати на отримання статусу спроможної громади, якщо їхні основні параметри (паспорт) відповідають Методиці формування громад.

Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» **не зобов'язує** територіальні громади об'єднуватися лише згідно з перспективними планами формування територій областей і не встановлює будь-яких інших обмежень. Такий формат добровільного об'єднання територіальних громад не суперечить Закону і не має слугувати підставою для відмови ОДА в наданні висновку, передбаченого Законом.

Водночас територіальним громадам, що вирішили об'єднатися без урахування затвердженого перспективного плану, не гарантується надання статусу спроможних та отримання відповідних повноважень і прямих міжбюджетних відносин з Державним бюджетом.

Серед інших форм підтримки об'єднані громади можуть розраховувати на кошти

державного фонду регіонального розвитку для реалізації інвестиційних проектів та програм, кошти міжнародних проектів та програм підтримки децентралізації в Україні шляхом участі у конкурсному відборі.

Водночас треба звернути увагу, що ОТГ, які не визнані як спроможні, не можуть відповідно до чинного законодавства претендувати на кошти субвенції, що відповідно до Бюджетного кодексу України надаються на розвиток інфраструктури. З метою часткової фінансової підтримки таких громад Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства опрацьовуються пропозиції щодо внесення змін до відповідного законодавства.

Станом на початок 2018 року Загвездянська та Підліська сільські ради Тисменицького району Івано-Франківської області включені до Івано-Франківської ОТГ згідно перспективного плану формування територій Івано-Франківської області, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України. Разом з нами до Франківської ОТГ включені 16 приміських сіл.

Бюджетний кодекс України

Бюджетний кодекс України (далі - БКУ) визначає склад доходів бюджетів об'єднаних територіальних громад, створених згідно із Законом "Про добровільне об'єднання територіальних громад" № 157-19 від 05.02.15р. та перспективним планом формування територій громад, а також визнаних Кабінетом Міністрів України спроможними в порядку, встановленому Законом України "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України" №2233-19 від 7.12.2017 (частина 1 пункт 21 статті 2).

Ці доходи значно відрізняються від складу доходів інших місцевих рад (стаття 64 БКУ).

Основні надходження до місцевих бюджетів ОТГ згідно зі статтями 64, 69-1 Бюджетного кодексу України включають в себе:

- 60% податку на доходи фізичних осіб;
- 25% екологічного податку;
- 5% акцизного податку з реалізації підакцизних товарів;
- 100% єдиного податку, включаючи податок, що сплачується платниками 4-ї групи;
- 13,44% акцизного податку на пальне;
- 100% податку на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності;
- 100% податку на майно (нерухомість, земля, транспорт);
- збір за місця паркування транспортних засобів;
- туристичний збір;
- 3% рентної плати за користування надрами для видобування нафти, газу та газового конденсату;
- 75% надходжень від відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва;
- інші доходи: різноманітні трансферти (базова дотація; освітня і медична субвенції; капітальні трансферти; субвенції на розвиток інфраструктури ОТГ; стабілізаційна дотація, додаткова дотація на фінансування переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти і охорони здоров'я; субвенції на здійснення державних програм соціального захисту); надходження в рамках програм міжнародної технічної допомоги.

1.1. Правові засади бюджетного процесу та міжбюджетні відносини в ОТГ

Особливості формування та виконання бюджетів ОТГ визначено ч.4 ст.67 БКУ та п.38 Прикінцевих та перехідних положень до нього.

ОТГ, які створені за законом та перспективним планом формування територій громад області, мають такі самі повноваження, як і міста обласного значення, та прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом.

Що це означає?

До таких бюджетів, крім доходів, що зараховуються до сільських, селищних, міських міст районного значення бюджетів, також зараховується 60 % податку на доходи фізичних осіб.

Для цих бюджетів застосовується горизонтальне вирівнювання податкоспроможності: визначається базова (з державного бюджету - місцевому) чи реверсна (з місцевого бюджету - держбюджету) дотація. Розраховуються базова чи реверсна дотації відповідно до статті 99 БКУ (лише за податком на доходи фізичних осіб - ПДФО).

Для проведення розрахунку обсягів дотацій застосовують такі показники:

- чисельність населення (береться за офіційними даними звітності Державної служби статистики України щодо наявного населення на початок року, що передує плановому - при визначенні обсягу базової/реверсної дотацій на 2019 рік беруться дані станом на 01.01.2018 р.);
- надходження податку на доходи фізичних осіб в частині, що зараховується до відповідного бюджету (для бюджетів об'єднаних громад - це 60%) за останній звітний період (для бюджету на 2019 рік беруться надходження за 2017 рік);
- індекс податкоспроможності бюджету (визначається як співвідношення надходжень податку на доходи фізичних осіб на одного жителя по відповідному бюджету до визначеного такого ж середнього показника по Україні).

Базову дотацію отримують місцеві бюджети з рівнем надходжень податку на доходи фізичних осіб на одного жителя нижче 0,9 середнього показника по Україні (у розмірі 80% суми, яка необхідна для досягнення показника 0,9). Для бюджетів, у яких цей показник вище 1,1 середнього показника по Україні, застосовується реверсна дотація (вилучається до державного бюджету 50% перевищення індексу податкоспроможності 1,1).

По бюджетах ОТГ з показником надходження податку на доходи фізичних осіб на одного жителя в межах від 0,9 до 1,1 вирівнювання не здійснюється (ні базової, ні реверсної дотацій у такому випадку немає).

Решта платежів (крім податку на доходи фізичних осіб) в розрахунках не застосовуються і залишаються в повному обсязі у розпорядженні місцевих органів влади.

Субвенції - ще один з найбільш вагомих стимулів, яким держава заохочує створення об'єднаних територіальних громад. За рахунок субвенції на розвиток інфраструктури об'єднані територіальні громади отримують фінансове забезпечення для розробки проектної, містобудівної та планувальної документації, нового будівництва, ремонту вулиць, доріг, мостів, об'єктів водопостачання і водовідведення, об'єктів поводження з відходами, рекультивації територій сміттєзвалищ, закупівлі шкільних автобусів, пожежної і спеціальної рятувальної техніки, пожежно-рятувального оснащення, спеціалізованих санітарних транспортних засобів для лікувальних закладів тощо.

Розмір отриманої субвенції на інфраструктурний розвиток ОТГ залежить від кількості громад, що з кожним роком зростає, і кількості коштів, виділених з бюджету. В 2015 році було створено 159 ОТГ, в 2016 році - 366 ОТГ, в 2017 році - 665 ОТГ, на початок 2018 року вже є 699 ОТГ (з них 34 очікують від ЦВК призначення перших виборів). Всі ці ОТГ вийшли на прями міжбюджетні відносини з державним бюджетом в наступному після створення році.

В 2016 році з державного бюджету на розвиток та інфраструктурні об'єкти територіальних громад було виділено 7,3 млрд. грн, а саме:

- 3,0млрд. грн. - за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку;
- 1,0млрд. грн. - субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ;
- 3,3 млрд. грн. - субвенція на соціально-економічний розвиток.

В 2017 році було виділено 16,1 млрд. грн.:

- 3,5 млрд. грн. - за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку;
- 1,5 млрд. грн. - субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ;
- 6,2млрд. грн. - субвенція на соціально-економічний розвиток;
- 4,0млрд. грн - субвенція на розвиток охорони здоров'я у сільській місцевості;
- 270 млн. грн. - кошти на будівництво футбольних полів зі штучним покриттям.

На 2018 рік передбачена наступна державна підтримка:

- 6,0млрд. грн. - за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку;
- 1,9млрд. грн. - субвенція на розвиток інфраструктури ОТГ;
- 5,0 млрд. грн. - субвенція на соціально-економічний розвиток;
- 1,0 млрд. грн - субвенція на розвиток охорони здоров'я в сільській місцевості.

Держава збільшує щорічно виділення коштів на розвиток інфраструктури, але за рахунок щорічного збільшення кількості ОТГ розмір субвенції на інфраструктурний розвиток в розрахунку на одну ОТГ зменшується.

Аналізуючи надходження від субвенцій, я спробував змодельовати ситуацію, яка б демонструвала ймовірний розмір отриманої субвенції з державного бюджету на інфраструктурний розвиток за умови створення Загвіздянської ОТГ раніше, в 2015 р.

Розподіл субвенцій між місцевими бюджетами здійснюється за такою формулою:

$$Y_i = Y_0 * (X_i/X + Y_i/Y)/2, \text{ де}$$

Y_i - обсяг субвенції об'єднаної територіальної громади;

X_i - кількість сільського населення об'єднаної громади;

X - кількість сільського населення всіх об'єднаних територіальних громад;

Y_i - площа території об'єднаної територіальної громади;

Y - площа територій усіх об'єднаних територіальних громад.

Результати і вихідні дані наведені у таблиці 1.

Таблиця 1. Розрахунок ймовірного розміру субвенції на формування інфраструктури

Загвiздянської ОТГ у 2016 -2018 роках*

Показник	Загвiздянська ОТГ		
	2016	2017	2018
Можливий обсяг субвенції ОТГ, грн.	3 680 796,95	2 520 007,41	1 765 237,99
Загальний обсяг субвенцій, грн.	1 000 000 000	1 500 000 000	1 900 000 000
Кiлькiсть сiльського населення ОТГ, чол.	5 887	5 899	5 899
Кiлькiсть сiльського населення всiх ОТГ, чол.	910 073	1 971 299	3 546 672
Площа територiї ОТГ, кв. км.	32	32	32
Площа територiй усiх ОТГ, кв. км.	35 839	87 059	164 190

**Джерело: розраховано на основi постанов КМУ № 200 вiд 16.03.16 та № 410 вiд 07.06.17 з використанням даних, отриманих мною на свої запити, та iнсайдерських даних з неоприлюдненої постанови КМУ з розмiрами субвенцiй на 2018 рiк.*

Як бачимо, розмiр теоретично можливий розмiр субвенцiї на iнфраструктурний розвиток Загвiздянської ОТГ став меншим у 2018 році. Чому так?

Загальний обсяг фiнансової пiдтримки визначається законом про Державний Бюджет України i розподiляється мiж бюджетами ОТГ, утворених вiдповiдно до перспективного плану формування територiй **пропорцiйно до площi ОТГ та кiлькостi сiльського населення у територiальнiй громадi з рiвною вагою обох цих факторiв.**

Площа Загвiздянської ОТГ не змiнилася, населення змiнилось несуттєво (порiвнюючи 2016-2018 роки). Головним фактором зменшення субвенцiї є збiльшення кiлькостi всiх ОТГ (вiдповiдно площi i населення всiх ОТГ) i непропорцiйне збiльшення фiнансування з держбюджету на субвенцiї для ОТГ. В 2018 році ця сума ще менша, а що буде далi i як Мiнрегiон збирається регулювати таку ситуацiю невiдомо, лунають лише полiтичнi обiцянки.

Слiд також зазначити, що держава здiйснює фiнансову пiдтримку добровiльного об'єднання територiальних громад шляхом надання коштів у виглядi субвенцiй на формування вiдповiдної iнфраструктури згiдно з планом соцiально-економiчного розвитку такої територiальної громади лише у разi, **якщо її межi повнiстю вiдповiдають межам, визначеним перспективним планом формування територiї громад.**

Також однiєю iз умов надання субвенцiї є **погодження поданих виконавчими комiтетами мiських, селищних, сiльських рад об'єднаних територiальних громад проектних заявok з Мiнiстерством регiонального розвитку, будiвництва та житлово-комунального господарства.** На цьому етапi може виникнути проблема з нестачею квалiфiкованих кадрiв у новостворених ОТГ, спроможних писати iнвестицiйнi проекти.

1.2. Повноваження об'єднаних територіальних громад

Крім самоврядних повноважень, визначених ст.26-40 Закону України “Про місцеве самоврядування” органи самоврядування ОТГ виконують повноваження, делеговані державою - утримання закладів освіти, охорони здоров'я, культури, спорту, соціального захисту та соціального забезпечення тощо (перелік видатків визначено ст. 71, 89 і 91 БКУ), а також:

- жителі об'єднаної територіальної громади обирають голову громади і спільну раду ОТГ, де будуть представлені депутати від усіх сіл, селищ. Посадовою особою замість сільського голови в кожному селі, що не стало центром громади, буде староста, який також буде членом виконавчого комітету ради об'єднаної територіальної громади;
- рада матиме власні виконавчі органи (юридичний, економічний, інноваційно-інвестиційний відділи) і зможе ефективніше залучати ресурси для свого розвитку;
- громада отримує статус і повноваження міста обласного значення, що передбачає прямі міжбюджетні відносини;
- в межах території будуть розподілятися та видаватися субсидії, соціальна допомога, видача та зміна паспортів тощо;
- делегування органам місцевого самоврядування розширених повноважень у сфері контролю за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про працю, а також накладення штрафів за порушення законодавства про працю та зайнятість населення.

Додаткові можливості:

- самостійне визначення можливостей забудови в межах ОТГ, надання дозвільних документів, прийняття в експлуатацію будинків та інших об'єктів;
- громади можуть створювати муніципальну міліцію, що опікуватиметься правопорядком;
- самостійне визначення потреб та можливостей розвитку місцевої інфраструктури, надання послуг ЖКГ, утримання вулиць і доріг, освітлення та благоустрою;
- ради ОТГ мають право здійснювати місцеві запозичення до бюджетів ОТГ - як місцеві, так і внутрішні, в тому числі шляхом отримання кредитів(позик) від міжнародних фінансових організацій;
- розпорядження землями за межами населених пунктів.

2. Стан соціально-економічного розвитку громад

Однією з складових вивчення стану соціально-економічного розвитку громад є аналіз їх дохідної і видаткової частин, механізм формування яких зазнає суттєвих змін в процесі реалізації реформи децентралізації.

Проведення аналізу бюджетів Загвіздянської і Підліської сільських рад, було першочерговим моїм завданням, тому що саме бюджет характеризує рівень економічного розвитку громади і є основним із показників, які визначають фінансову спроможність потенційної громади.

Такий аналіз проводиться як з метою визначення фінансової спроможності новоутвореної потенційної ОТГ, так і з метою формування необхідної аналітичної вихідної інформації, необхідної для інформування населення.

2.1 Аналіз бюджету Загвіздянської ОТГ

Мною було направлено усні запити до Тисменицької РДА (фінансовий відділ) та до сільської ради Загвіздя. Також багато точних даних надала Тетяна Пилипчук-Христан, яка займалася паралельно аналізом цієї теми. На підставі отриманих відповідей було проаналізовано стан соціально-економічного розвитку місцевих рад, демографічні показники, інфраструктурний потенціал, а також розраховані показники, необхідні для аналізу фінансової спроможності потенційної ОТГ за участі Загвіздя та Підлісся.

У запропонованому звіті я акцентував увагу на перших трьох ключових статтях доходів і витрат Загвіздянської ОТГ, і, за необхідності, надав пояснення щодо впливу цих статей на загальну тенденцію.

Показники обсягів доходів і видатків до місцевого бюджету спільно Загвіздянської і Підліської сільської ради наведені в таблицях нижче.

Як видно з наведеної в таблиці 2 інформації, основним джерелом надходжень, які формують бюджет Загвіздянської ОТГ, є податок на доходи фізичних осіб – 40,5%, базова дотація – 28,7% та власні доходи Загвіздя – 16,7% (особливо орендна плата за землю).

Податок на доходи фізичних осіб має перспективи росту максимум на 0,5-1 млн грн – у випадку, якщо птахофабрика і керамбуд суттєво збільшать кількість працівників.

Зважаючи на невизначений статус нашої ОТГ (не внесена в перспективний план, не визнана спроможною), доходи Загвіздянської ОТГ з 2019 року можуть залишитись без статті базової дотації, яка становить 28,7% від сукупного доходу бюджету ОТГ.

Стосовно оренди землі – можемо збільшити цей податок за рахунок переоцінки землі та приєднання нових земель. Але наскільки це буде суттєве збільшення – зараз важко проаналізувати.

Таблиця 2. Доходи Загвiздянської ОТГ (розрахунковий прогноз на 2018)

Статті доходів	Сума, грн.	% до загальної суми
ПДФО (60%)	4 242 500	40,5%
Базова дотація	3 004 145	28,7%
Власні доходи Загвiздя	1 751 229	16,7%
Власні доходи (Пiдлiсся)	1 070 000	10,2%
Плата за користування надрами (глина, суглинок)	250 000	2,4%
Спецфонд (батьки за харчування в дитсадку)	160 000	1,5%
РАЗОМ	10 477 874	100,0%

Стосовно коштів пайової участі, то відповідно до п.3 ст.40 закону України №3038 «Про регулювання містобудівної документації» — «пайова участь у розвитку інфраструктури населеного пункту полягає у перерахуванні замовником до прийняття об'єкта будівництва в експлуатацію до відповідного місцевого бюджету коштів для створення і розвитку зазначеної інфраструктури». Збір у вигляді пайового внеску на розвиток інфраструктури населених пунктів, встановлений законодавством у розмірі до 4% загальної кошторисної вартості будівництва об'єкту для житлової нерухомості й до 10% — для нежитлових споруд, фактично є разовим внеском забудовників. Недосконалість законодавства відкриває широкі можливості для корупції. Законом передбачено лише граничні показники для нарахування пайового внеску — до 4 та 10 відсотків — в залежності від призначення об'єкту. Тобто сума, яку повинен сплатити конкретний замовник будівництва — предмет домовленості між ним та владою. Тому ця стаття доходу не є постійною, залежить від економічної ситуації в країні, наявності вільних територій для забудови, порядності забудовника, корупційних ризиків.

Щодо акцизного податку на товари, то він є одним із резервів наповнення місцевого бюджету, який прямо залежить від купівельної спроможності мешканців і співпраці органів місцевої влади, підприємців і фіскальної служби. У нас дуже низькі показники по зборах цього податку, підприємці занижують звітність по продажах підакцизних товарів. Цей податок реально наростити до 400-500 тис. грн (зараз з 2-ох сіл він менше 100 тис. грн). Тому при купівлі алкоголю чи сигарет – завжди вимагайте чек (тоді будете впевнені, що ваші 5% з вартості товару підуть у сільську раду, а не в кишеню підприємцю).

Ще одним теоретичним джерелом доходів є субвенції спеціального фонду - кошти, передбачені на фінансування переліку об'єктів та заходів, направлених на соціально-економічний розвиток окремих територій. Вони формуються та затверджуються відповідними місцевими держадміністраціями, виконавчими органами місцевого самоврядування. А от системного підходу до формування цього переліку об'єктів та заходів не існує, здебільшого він формується в ручному режимі. Тому субвенції спеціального фонду не можна розглядати як постійне джерело доходів.

Про збільшення доходів села в майбутньому треба думати вже зараз. Потрібно шукати альтернативні джерела наповнення бюджету, нові інструменти для розвитку своїх територій, навчитися самим заробляти кошти і наповнювати ними бюджет. Мова може йти про залучення

інвестиційних проектів, про створення виробничих, не дотаційних комунальних підприємств, спрямування коштів на розвиток підприємництва, створення нових робочих місць, розробку і запровадження програм енергоефективності і т.д.

Місцева влада повинна розуміти, куди необхідно направити кошти і зусилля сьогодні, щоб отримати з цього стабільний прибуток в майбутньому. Потрібно направляти зусилля влади на створення умов для розвитку різних напрямків підприємницької діяльності в наших селах, щоб знизити ризики в разі непередбачених законодавчих, економічних чи політичних змін.

Видатки Загвездянської ОТГ мають структуру, представлену в таблиці 3.

Таблиця 3. Структура видатків Загвездянської ОТГ (розрахункова)

Статті видатків	Сума, грн.	% до загальної суми
Апарат управління ОТГ (мінімальний)	2 090 592	22,0%
ЗП ДЗО (ясла-садок) Сонечко	2 548 910	26,8%
ЗП непедагогічних працівників (Загвездянська ЗОШ)	1 004 810	10,6%
Опалення (2 школи+дитсадок+адмінбудівлі)	1 203 465	12,6%
ЗП непедагогічних працівників (Підліська ЗОШ)	728 870	7,7%
Продукти харчування (2школи+дитсадок)	729 044	7,7%
Електроенергія (2 школи +дитсадок+адмінбудівлі)	373 086	3,9%
ЗП будинок культури Загвездя	292 800	3,1%
ЗП будинок культури Підлісся	292 800	3,1%
Спорт	250 000	2,6%
РАЗОМ	9 514 377	100%

Як видно з поданої інформації, основними витратними статтями бюджету Загвездянської ОТГ є видатки на утримання адміністративного апарату і видатки на утримання дошкільного закладу освіти «Сонечко».

2,1 млн грн на апарат ОТГ – це мінімальна сума, яка необхідна щоб виплачувати конкурентну заробітну плату для 21 спеціаліста з вищою освітою, які впевнено володіють ПК і мають досвід та знання на тій чи іншій посаді. Щодо зменшення витрат на дитсадок - майже неможливо оптимізувати штат працівників (38чол.) – він оптимальний, тому потрібно розглянути можливість економії, використовуючи відкриту систему державних закупівель та інвестувати в енергоефективність. Видатки на опалення Загвездянської ЗОШ (665тис. грн) можна скоротити майже в 2 рази, там очевидна корупційна складова з проведенням тендера.

Також можливий перевід дитсадка в НВК, але чи зможемо ми використовувати на дитсадок освітню субвенцію в такому випадку і чи вистачить її – невідомо, потрібні додаткові консультації.

Щодо рівня видатків на утримання апарату ОТГ: експерти вважають, що витрати на утримання управлінського апарату повинні бути не більше 20% від обсягу власних доходів громади. В нашому випадку цей показник становить 22,0% від сукупних витрат громади, і 28% від власного доходу, що перевищує визначений критерій.

2.2. Демографічні показники

2.2.1. Структура населення

Вважається, що об'єднані громади з більшою кількістю жителів мають більший фінансовий потенціал, ніж ті, чисельність населення яких менша 5 тисяч осіб. Тому одним із головних питань в запитах до сільрад були дані про населення, його структуру, площу земельного фонду, якими володіють громади населених пунктів. Як зазначалося вище, від цих показників залежить обсяг субвенції на розвиток інфраструктури для ОТГ і розрахунок фінансової спроможності. В таблиці 4 - про структуру населення докладніше.

Таблиця 4. Структура населення в Загвздянській ОТГ

Показник	Загвздянська ОТГ
Кількість зареєстрованих мешканців (останній перепис населення 2001р.)	6052*
Кількість виборців	4878 (3030+1848)
Кількість дітей дошкільного віку	394
Кількість дітей шкільного віку	780

**Дані Тисменицької РДА щодо населення відрізняються від фактичних, у Тисмениці занижена цифра (5899 чол. – станом на 01.01.2017). Саме їх цифра фігурує у бухгалтерських і моїх розрахунках, а за даними обох сільрад нас не менше 6370 чол., відповідно якщо б більша цифра бралась для розрахунку базової дотації то базова дотація для нас становила б 3,5 млн грн замість 3 млн грн, але до наступного перепису населення (2020 рік) ми не зможемо вплинути на цю цифру.*

2.2.2. Густина населення

Також важливим показником по кожній місцевій раді є коефіцієнт густоти населення, що розраховується як відношення кількості жителів до площі, на якій вони проживають. За умов нестачі земельних ділянок цей показник набуває особливої актуальності, оскільки збільшення цього коефіцієнта передбачає збільшення конкуренції при отриманні земельних ділянок і, відповідно, збільшення рівня корупції в процесі розподілу ділянок.

Нижче в таблиці 5 і на діаграмі показана густина населення, розрахована для кожної місцевої ради окремо і для варіанту ОТГ

Таблиця 5. Густина населення

Показник	Загвздя	Підлісся	Загвздянська ОТГ
Густина населення, чол./га	2,05	1,74	1,92
Площа земель місцевої ради, га	1801	1359	3160
Кількість зареєстрованих мешканців	3684	2368	6052

2.3. Оцінка фінансової спроможності громад

Як зазначалося вище, основними стимулами для створення ОТГ є поповнення бюджетів ОТГ 60% ПДФО і субвенціями.

В таблиці 6 наведені показники, які дають змогу оцінити стан економічного потенціалу населених пунктів як поодинці, так і в складі ОТГ.

Таблиця 6. Формування сукупних доходів ОТГ

Показник	Загвіздя	Підлісся	Івано-Франківськ	Загвіздянська ОТГ	Франківська ОТГ
Власний дохід місцевої ради прогноз 2018 рік, без суми ПДФО і субвенції, тис грн.*	1 725 000	1 070 000	678 032 600	3 205 000	679 757 600
Можлива сума субвенції на інфраструктуру, грн.				1 765 238	1 500 000
60% суми ПДФО, грн.	3 500 000	623 500	490 449 221	4 242 500	493 949 221
Гранична норма ПДФО, нижче якої до місцевого бюджету виділятиметься пряма дотація з державного бюджету, грн.				7 997 681	321 253 532
Гранична норма ПДФО, вище якої з місцевого бюджету будуть відраховані до державного бюджету - реверсна дотація, грн.				9 774 944	392 643 206
ПДФО на 1жителя (середнє по Україні), грн.	1 506,41	1 506,41	1 506,41	1 506,41	1 506,41
ПДФО на 1жителя, фактично, грн.	974	270	2102	719	2085
Індекс податкоспроможності	0,647	0,179	1,395	0,477	1,384

ПДФО - це податок на доходи фізичних осіб, тобто людей, які працюють на підприємствах, зареєстрованих в даному населеному пункті, отримують офіційну зарплату і сплачують податки, серед яких і ПДФО.

Розподіл ПДФО між бюджетами сьогодні виглядає наступним чином: 25% надходжень ПДФО потрапляють до Державного бюджету, 15% - до обласних бюджетів та 60% - до бюджетів міст обласного значення та районів. В міста районного значення, села та селища ПДФО не надходить. Утім, якщо міста, села та селища створять ОТГ, то вони отримають аж 60% надходжень

ПДФО. Розмір ПДФО в населеному пункті залежить від:

- а) розміру заробітних плат працівників - чим вони вищі, тим більші відрахування ПДФО;
- б) кількості робочих місць в населеному пункті - чим більше людей сплачують ПДФО, тим більший розмір відрахувань до бюджету цього податку.

Основними показниками аналізу фінансової спроможності органів місцевого самоврядування ОТГ є:

- обсяг власних доходів ОТГ на одного мешканця;
- рівень дотаційності бюджетів (базова /реверсна дотація у доходах);
- питома вага видатків на утримання службовців в ОТГ у власних ресурсах громади (без трансфертів);
- співвідношення службовців і кількості жителів на одного службовця.

Всі перелічені показники були розраховані і наведені нижче, в таблиці 10.

Таблиця 7. Показники аналізу фінансової спроможності громад

Показник	Загвіздя	Підлісся	Загвіздянська ОТГ
Обсяг власних доходів на одного мешканця, грн.	1 531	734	1 240
Базова дотація, грн.	-	-	3 004 145
Реверсна дотація, грн	-	-	-
Видатки сільрад на утримання службовців, грн.	940 000	680 000	2 090 592
Питома вага видатків на утримання службовців в ОТГ у власних ресурсах громади (без трансфертів), %	0,171	0,402	0,286
Кількісний склад апарату сільської ради	7	6	21
Співвідношення кількості жителів на одного службовця ради	513	384	281

Аналізуючи дані з таблиці 7, можна сказати, що **обсяг власних доходів на одного мешканця Загвіздя за умови справедливого розподілу зменшиться (на 19%) при створенні Загвіздянської ОТГ. При цьому слід зазначити, що у мешканців Підлісся, навпаки, доходи на одну особу в разі утворення ОТГ з селом Загвіздя суттєво зростуть (на 69%).**

Як зазначалося вище, податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) перерозподіляється в процесі так званого горизонтального вирівнювання. Якщо коефіцієнт податкоспроможності

вищий 1,1, то ОТГ має реверсну дотацію, яку мусить перерахувати зі свого бюджету до державного. Якщо коефіцієнт податкоспроможності нижчий 0,9 - ОТГ може розраховувати на пряму дотацію з Державного бюджету до свого. При показниках податкоспроможності з діапазону 0,9-1,1 горизонтальне вирівнювання ПДФО не проводиться.

Що стосується горизонтального вирівнювання ПДФО в ОТГ за участі Загвіздя, то Загвіздянська ОТГ може отримати базову дотацію з державного бюджету в розмірі 3 млн грн., оскільки показник індексу податкоспроможності - 0,477 - є досить низьким.

3. Рівень доступності та інфраструктура освітніх закладів

Реформа децентралізації зобов'язує керівництво місцевих рад платити за потреби своїх людей, вкладати кошти в розвиток інфраструктури, соціальних об'єктів, освіти, медицину. Раніше всі витрати, разом з пільгами на освіту, дитяче харчування, утримання садків, освітніх закладів брав на себе центральний бюджет. Проте децентралізація передбачає відхід від «радянської системи», коли «все вирішують нагорі». Відтак у рамках реформи до місцевих бюджетів разом зі збільшенням податкових надходжень передали й частину видатків. Логіка держави проста: «Вчіться рахувати ваші гроші і розумно їх витратити».

Таблиця 8. Навчальні заклади

Найменування населеного пункту	Найменування	Граничний норматив наповнюваності	Фактична кількість учнів (дітей)	Наявність черг у навчальних закладах
с. Загвіздя	Загвіздянська ЗОШ I- III ступенів	700	413	черга відсутня
	ДЗО "Сонечко" (ясла-садок)	160	163	188 дітей
с. Підлісся	Підліська ЗОШ I-III ступенів	500	267	черга відсутня

Виходячи з інформації, переданої сільрадами для опрацювання, можна розрахувати показники кількості дітей на одне місце в школах і садочку.

Таблиця 9. Узагальнені показники кількості дітей на одне місце в закладах освіти

Показник	с. Загвіздя	с. Підлісся
Кількість дітей дошкільного віку	257	182
Кількість місць в дошкільному закладі освіти	160	
Кількість дітей шкільного віку	434	301
Кількість місць у школах	700	500
Кількість дітей на одне місце в дошкільному навчальному закладі	2,74	
Кількість школярів на одне місце в школах	0,516	0,445

Як видно з приведених даних, в двох населених пунктах є попит на місця в Загвіздянському садочку. Відповідно, при будь-якому форматі ОТГ кількість місць в садочку буде менша за кількість дітей дошкільного віку, тому дитячі садочки доведеться будувати.

А ситуація з наповнюваністю шкіл в обох селах має майже подвійний запас міцності, тому збільшення школярів ми витримаємо, питання тільки в якості освіти – це одна з причин такої низької наповнюваності шкіл, інша причина – економічна та еміграційна криза в країні.

4. Представництво депутатів в радах ОТГ

Процедура об'єднання потребує виконання певних дій і дотримання встановлених законодавством термінів. Кінцевим етапом цієї процедури є прийняття рішення ЦВК про проведення місцевих виборів. Жителі обирають депутатів сільської, селищної, міської ради та сільського, селищного, міського голову об'єднаної громади.

Загальний склад депутатського корпусу ради об'єднаної територіальної громади визначається Законом України “Про місцеві вибори” (ч.3 ст.16) і залежить від кількості виборців, які належать до територіальних громад сіл, селищ, а саме:

- 1) до 1 тисячі виборців - 12 депутатів;
- 2) від 1 тисячі до 3 тисяч виборців - 14 депутатів;
- 3) від 3 тисяч до 5 тисяч виборців - 22 депутати;
- 4) від 5 тисяч до 20 тисяч виборців - 26 депутатів і т.д. ...

Відповідно до інформації місцевих рад про кількість мешканців, які мають право голосу (виборці), загальний склад (кількість депутатів) майбутньої ради Загвіздянської ОТГ буде становити 22 депутати. Різними будуть лише пропорції депутатів від сіл, оскільки кожне село має свою кількість виборців, і чим більше виборців - тим більше представництво депутатів в раді ОТГ.

Для проведення виборів депутатів сільських і селищних рад цих громад - територію селищ та сіл, жителі яких добровільно об'єдналися в громаду, виборчі комісії поділять на одномандатні виборчі округи з приблизно однаковою кількістю виборців. Кількість округів дорівнює кількості депутатів, які обираються. Від кожного з таких округів до ради відповідної ОТГ буде обраний один депутат.

У випадку Загвіздянської об'єднаної територіальної громади представництво депутатів від Загвіздя і Підлісся буде виглядати наступним чином:

Таблиця 10. Представництво депутатів в раді ОТГ

Кількість депутатів	Загвіздянська с/р	Підліська с/р
Без ОТГ, станом на сьогодні	22	14
Загвіздянська ОТГ	14	8
Івано-Франківська ОТГ	від 0 до 2	

Як видно з приведеної інформації, в випадку Загвіздянської ОТГ - Загвіздя буде мати більшість депутатів в раді ОТГ, а у випадку Івано-Франківської ОТГ обидва села швидше за все будуть об'єднані в 1 великий округ і претендувати можуть на ноль, одного (найімовірніше), максимум двох представників у міськраді на 2 села – це залежить від явки і результатів виборів за партійною, пропорційною системою.

5. Інфраструктурний потенціал

Децентралізація в першу чергу передбачає передачу значних повноважень та бюджетів від державних органів органам місцевого самоврядування. Тобто органи місцевого самоврядування будуть відповідати за шкільну і дошкільну освіту, охорону здоров'я первинного рівня (поліклініки, амбулаторії, ФАПи), заклади культури, стан доріг, безпеку та інші важливі напрямки. В результаті об'єднанні територіальні громади разом з повноваженнями отримують на свій баланс ще певну кількість закладів, що будуть утримуватися за рахунок бюджету органів місцевого самоврядування.

Таблиця 11. Заклади освіти, культури, охорони здоров'я, які будуть утримуватися за рахунок бюджету ОТГ

Найменування закладу	Загвіздянська ОТГ
Загальноосвітня школа	2
Дошкільний навчальний заклад	1
Бібліотека	2
Амбулаторія (ФАП)	2
Заклади культури, в т.ч. фізичної культури	2

Методика формування спроможних громад, як було зазначено вище, передбачає розробку і схвалення перспективного плану формування територій громад. Проект перспективного плану розробляється ОДА і передається на затвердження КМУ в електронному та паперовому вигляді та включає в себе графічну і текстову частину, яка містить паспорти всіх потенційних об'єднаних територіальних громад. Паспорти майбутніх громад мають важливе значення - вони визначають інфраструктуру майбутньої об'єднаної територіальної громади, надають різні статистичні дані.

Однією із складових показників паспорту є дані щодо наявності приміщень для розміщення державних органів, установ, що здійснюють різні повноваження. Дані щодо наявності таких приміщень наведено в таблиці 12.

Таблиця 12. Приміщення для державних установ

Наявність приміщень для розміщення державних органів, установ, що здійснюють повноваження щодо:	Загвздянська ОТГ
правоохоронної діяльності	наявне
реєстрації актів цивільного стану та майнових прав	наявне
пенсійного забезпечення	наявне
пожежної безпеки	наявне
казначейського обслуговування	наявне

6. SWOT-аналіз: сильні і слабкі сторони, можливості і загрози потенційних ОТГ

При плануванні розвитку територіальної громади значну увагу слід приділяти SWOT-аналізу, тобто визначенню сильних та слабких сторін, а також можливостей та загроз, що впливають на розвиток територіальної громади.

SWOT-аналіз дозволяє виявляти ті галузі та види діяльності, де територіальна громада має значний потенціал розвитку, а також сформулювати конкретні завдання та дії, які необхідно вжити для реалізації цього потенціалу. Іншими словами, SWOT-аналіз може стати підставою для підготовки реалістичних планів дій, які повинні допомогти громаді максимально скористатися існуючими порівняльними перевагами та мінімізувати ризики.

Для вивчення громадської думки щодо доцільності створення ОТГ я неодноразово пропонував всім мешканцям села долучитись до визначення сильних і слабких сторін, можливостей і загроз у разі створення різних варіантів ОТГ. Частково на основі відповідей мешканців була створена таблиця SWOT - аналізу, де представлені ключові мої і мешканців села Загвздя точки зору.

Таблиця 12. SWOT-аналіз для ОТГ за участі Загвзідя

Об'єднання з Підліссям	
Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> • Більшість депутатів у раді ОТГ (14:8) • Бюджетна самостійність • Значні історичні, культурні, родинні зв'язки між жителями двох сіл, ментальна схожість 	<ul style="list-style-type: none"> • В 3 рази менший рівень ПДФО на душу населення (більшість людей сплачують його в бюджет міста) • Слабка конкуренція серед бізнесу • Віддаленість лікарні та швидкої медичної допомоги (Лисець)
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> • Дострокові вибори в раду ОТГ • Надходження коштів від проектів міжнародної технічної допомоги 	<ul style="list-style-type: none"> • Мала ймовірність затвердження ОТГ з двох місцевих рад в ОДА і Кабміні і отримання статусу спроможної (через невідповідність методиці) • Передавання громадам невластивих функцій (освіта, медицина, ремонт доріг загального користування) • Постійні зміни в законодавстві (нестабільна законодавча база) • Фінансування пільг і субсидій може лягти на плечі ОТГ • Прихід до влади сумнівних людей
Об'єднання з Івано-Франківськом	
Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> • В 3 рази більший розмір податку на доходи фізичних осіб • Наявність транспортної інфраструктури • Наявність пунктів надання швидкої медичної допомоги будь-якої складності (обласна лікарня поруч) • Наявність пожежної частини • Наявність централізованої каналізації • Наявність підприємницького потенціалу 	<ul style="list-style-type: none"> • Мінімальне представництво Загвзідя у міській раді • Малоперспективна політична еліта в обласному центрі
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> • Ймовірність залучення потужних інвестиційних програм для розвитку ОТГ (Новий автомобільний міст, великі автобуси або навіть тролейбусна лінія) 	<ul style="list-style-type: none"> • Вибори до ради ОТГ за партійними списками можуть призвести до обрання незнайомих громаді Загвзідя одіозних кандидатур до ради ОТГ від Загвзідя • Ймовірність поширення багатоповерхової забудови на території Загвзідя • Ймовірність розташування шкідливих виробництв у Загвзіді

ВИСНОВОК

Як бачимо ОТГ з Підліссям може бути спроможною, але з невеликим бюджетом розвитку. Без нарощування дохідної частини бюджету таке об'єднання не має сенсу. Бути самостійними і гордими але бідними – не те, що нам потрібно. В будь-якому випадку нам потрібно активно співпрацювати з містом, навіть якщо будемо самостійними.

Але не забувайте головне – вибори не гарантують створення повноцінної ОТГ з усіма її перевагами. Кабінет міністрів буде ретельно вивчати всі документи подані від нашої ОТГ, зокрема і висновки ОДА (які у нашому випадку негативні), ну і звичайно оцінюватимуть фінансову спроможність. І на основі прийнятого рішення МФУ включає або не включає нашу ОТГ до розрахунків бюджету.